

Viðmerking:

Samfelag teirra heilagu

eftir John S. Myllhamar

Hóast kirkjuskipanin, sum náttúrligt er, var óðrvisi í teimum allarfyrru kirkjulíðunum, ið stjórnað vóru, er tó neyðugt at gera sær greitt tá ið tosað verður um liðið: Samfelag teirra heilagu, í triðju trúargrein, at heitið bara kann brúkast um hitt kristna kirkjuliðið/samkomuna, og sostatt ikki um óetablaðar bólkir og felagsskapir. Limir í fólka-kirkjunum brúka kirkjuliðið, meðan limir í flestu frikirkjum brúka samkoma. Meiningin við orðinum er sjálvstøðig samganga.

Sambært Skriftini er alneyðugt hjá hinum kristnu at gera sær greitt hvat eitt kirkjuliði/samkoma er. Fólka-kirkjan er eitt kirkjuliði. Broðrasamkoma eitt. Hvítusunnusamkoma eitt o.s.f. Harafturimóti er ein missionsfelagsskapur ikki eitt kirkjuliði, men ein av mongu arbeiðsgreinum í einum kirkjuliði. Tær bera eitt nú heitið heidningamið, heimamið, sjómansmission, KFUM & K, Blái Krossur og aðrar greinar. Soleiðis var eisini fatanin millum tey gomlu missionsfólkini, fyrri at endurgeva ein av gomlu missionsmonnum í Porkeri tá ið missionshúsið har í bygdini var vígt: Hetta húsið er ikki bygt istaðin fyrri kirkjuna, men saman við kirkjuni. Tí eitur einki meiningheitin í missionshúsinum. Til tess at vera ein meiningheit, mega sakramentini vera við. Og ongi sakramentir eru í missionshúsinum. Eitt av skriftorðunum undir at nevna seg kirkjuliði, er Apostlasøgan kap. 2, har hitt fyrsta kirkjuliðið helt fast um felagsskapin, læru apostlanna, breyðbrótingina og bóninga. Tann dag, ein missionsfelagsskapur hevur vín og breyðbróting í missionshúsinum - alment er eingin enn gingin so vítt í Føroyum - hevur hann gjørt kirkjubrot, eins og Luthers Missionsfelag nú ger í Danmark og Noregi. Og tá er rørslan vörðin eitt sjálvstøðugt kirkjuliði/samkoma.

Kristin ikki gerast heidningur aftur

Tað skuldi verið óneyðugt at nevnt tað aftur, tí so miklið titt hevur tað verið hildið fram, at ein kristin verður altíð verandi ein kristin. Jødar gerast jødar í umskeringini. Tað finnst eingin heidningur jødar. Jødar verða teir verandi óansað. Tað eru trúgvandi jødar og vantrúgvandi jødar, fráfallnir jødar, men ongastadni heidningur jødar. Á sama hátt við kristnum. Heidningar gerast kristnir, men kristin gerast ongantið heidningar. Ein kristin kann falla frá, gerast vantrúgvandi, men ongantið

heidningur. Ein kristin kann tiggja sær verri enn ein heidningur, men ikki vera aftur til ein heidning. Foreldur, sum hava borið sini børn til dýpin, kunnu seinni við sorg siga, at nú eru tey fráfallnir, eru vantrúgvandi. Men tey siga ongantið: Børn míni eru heidningar. Tí ráddi eisini um, at fáa nýføðingin kristnaðan skjótast tilbar. Nøkur doyptu tey longu dagin eftir. Og tað var ikki talan um, at fara uttandura við teimum áðrenn skírninga.

Sera væl lýst var hetta evnið av fyrrverandi aðal-skrivarum í donsku Indre Missiön Poul Langagergaard, eitt árið á einum trúðaraskeiði, og fyrri nógv árum síðan luttók í. Óg samvarar hetta væl við orð Jóhan Weihe prests, har hann segði (endurgeving eftir minningum): »Hvussu øvugt verður ikki at vakna upp í glatan við Kristi krossmerki ristum bæði fyrri andlit og bróst sitt!«

Lærusveinur undir Meistara sinum

Samfelagið og samanholdið er til fyrri, at vera varðveittur sum trúgvandi kristin. Hendan varðveitsla byrjar longu skírnarløtuna við orðinum. Læran er tengt at skírningi (sí missionsboðini ella dopsritið). At gerast lærusveinur Krists, merkir næmingar ella lærlingar. Uppgávan læringsins er alla tíðina at fáa visionir, nýggjar tankar og hugskot. Hann nemur sær kunneleika við at lesa, við at spyrja, við at kanna. Hann sigur ongantið: Hetta dugi eg! Hetta nýtist eingin at læra meg. Soleiðis eisini við lærusveini Krists. Ein gerst ongantið meistari, men grundar yvir Guðs lóg dag og nátt (Salmur 1). Sama ger næmingurin. Hann lítur á at roknbókin er rott, at í henni er eingin villa. Tað kunnu vera mong toskilt rokniystykkir, sum næmingurin ikki skilir, men hetta kemst av, at hann í kunneleika enn ikki er rokkin so langt. Hann gevur ikki roknbókini skyldina. Ein næmingur hjá Krsti, skilir heldur ikki øll tey bibilsku rokniystykkini, men hann veit at tey eru rott, og at facitíð er goymt í himlinum.

Í dag stiga persónar fram, sum siga seg vita og skilja alt - og tað enná frá fyrsta degi teir traðka inn í eitt kristiligt umhvørvi og uttan sjálvur at hava nakra andliga bakgrund. Ongantið kundu teir funnið uppá at givið øðrum rett í teirra teologisku fatan, enn minni viðgingið. Har helt mín teori ikki! Ella møgulega verði so eyðmjúkir at sagt: - Hetta

skilji eg ikki enn í hvussu so er - møgulega ongantið!

Persónliga trúgvi eg øllum, sum stendur í bibliuni, og at bara tann bókin er Guðs tala til menniskju. Men eg skilji langt ifrá alt, sum har stendur. Og um Guð framvegis skal vera mín Guð, vóni eg ongantið at koma so langt at skilja alt, so at eg kann leggja Halgubók frá mær sum eina og hvørja aðra bók, eg havi lisið. Tá er Guð heldur ikki longur mín Guð.

Fyri mær er biblia heldur ikki Guðs orð á ein og hvønn hátt, t.v.s. at hvussu eg enn lesið hana, er hon Guðs orð. Um eg so lesið versini uppeftir ella niður-eftir, um eg lesið orðini frá høgru ella vinstri, so er hon Guðs orð. Ein hamari eitur ein hamari, men hann kemur ikki til sín rætt fyrr enn tí heldur um skaftið heldur enn um høvðið, tá ið tú neglar.

Einaferð skulu vit skilja alt. Nú kenni eg í portum, sigur Paulus, men tá skal eg kenna til fulnar, eins og eg sjálvur eri til fulnar kendur.

Reglulig kirkju- og mótigongd

Næsta livstreytin fyrri varðveitslu í samfelag teirra heilagu, er samanholdið. Albert Schweitzer sigur einastaðni. Tá ið eg sit í litlu kirkjuni í heimbygd míni, lati eg eygunum aftur. Fyri minum innara eyga siggi eg tá nokur av teimum, sum einaferð sótu har, men, sum nú eru farin undir mold. Ein teirra er Mitschi. Hann var so deyvur, at hann skilti ikki eitt einasta orð av tí, sum sagt varð. Kortini sat hann hvønn einasta sunnudag á beinki sínum. Ein dagin fekk faðir mín rópt inn í oyra hansara, hvussu tað bar til at hann gekk í kirkju tá ið hann ikki skilti eitt einasta orð av tí, sum sagt varð. Samfelag teirra heilagu, prestur! Samfelag teirra heilagu! Hóast hann var so deyvur, so fann hann styrkina í at koma í samfelag teirra heilagu. Og í slíkum samanholdi er tyrtin júst goymd. Styrkin í kirkjuliðinum er júst goymd í at tað er eitt í øllum.

Vit kenna vitst øll søguna um hin gamla vísu pápan, sum ein dagin rópti sínar 7 synir til sín. Teir vóru allir evnaríkir, og hann vist, at teir stóðu saman, kundu teir inna stórverk. Men teir stóðu ikki saman. Á eitt borð hevði faðir teirra lagt 7 stavar. Teir undraðust hvat, hesin gamli nú hevðið at. Hann tók allar sjeystavarar, bant teir saman so at teir vóru eitt bunt, bað síðan tann elsta bróta tað av. Hesin royndi, men megnaði tað ikki. Síðani bað hann

tann næsta, heldur ikki hann orkaði. Allir royndi, men eingin kláraði. Síðani loysti pápin buntið sundur aftur so at tað aftur vóru sjeystavar, tók stav fyrri stav, kvetti hann av, hetta fell lætt sjálv hjá hesum gamla. Ein talandi mynd um týðningin av samanholdinum í kirkjuliðinum. Tað stendur nógv sterkari tá ið tað stendur saman, men tað heldur als ikki um hvør limur koyrir sitt løb. Tí siga vit trúarjättanina saman. Vit halda fast um eina læru. Meira um hetta fyrst í Apostlasøguni.

Altarborðið

Triðja styrkin í samfelag teirra heilagu, sum skal nevast, er altarborðið. Mong menniskju koma ongantið til altars. Nú kunnu ymskar orsøkir vera til tað: Sjúka, veikleikar, elli v.m. Men tað kunnu eisini vera nógvir undanfórlur: Eg fari ikki til altars saman við honum ella henni, tí tey eru so og so. Tá ið tú fer til altars, fer tú tá við tíni góðsku? Ella fer tú við tíni synd? Er tað við tí seinna, tá hyggur tú ikki eftir hvør ið liggur á knæ við lið tína, men tá er tú sjálvur tann størsti syndarin við borðið. Hugsu bara um teir, sum løgu um tað fyrsta altarborðið. Har vóru bæði ein Judas, ein Petrus og ein Tummus. Tað skal á ongan hátt skiljast sum vit skulu bagatelisera syndina - tvørturímóti, men vit leita til hansara við henni, hann, sum er mentur at fyrigeva og endurreisa.

Eitt annað við altarborðinum er, at har eru vit so nær Jesu og teim, ið undan eru farin. Hugsu tær tá ið vit hava ein hálvring sum knæfall um altarborðið í øllum kirkjum, so er tað fyrri at siga okkum nakað. Tá ið vit fara til altars, so eru tað ikki bara teir 10-20 sjónligu altargestirnir, vit eru til borðs saman við, men tá eru vit til borðs saman við øllum teimum heilagu, sum fóru undan okkum. Vit eru í samfelag teirra heilagu. Væl siggja vit tey ikki, men tey eru við hin ósjónliga hálvringin ella partin á borðinum. Tey eru saman við okkum, tað er stórtroyt. Ein prestur í Danmark, ein av mínum góðum vinum, segði mær einaferð frá einari mammu, hann kendi, sum hevði mist einastu dóttir sína. Hon syrgdi hana ómetalliga nógv. Ein dagin segði eg henni frá týðninginum av at vera til altars, og hvat, hin hálvi ringurin merkir. Í hesum fann hon troyt. Nú kundi hon við hvønn altargang vera saman við dóttir síni. Hóast hon ikki sá hana, var hon kortini saman við henni

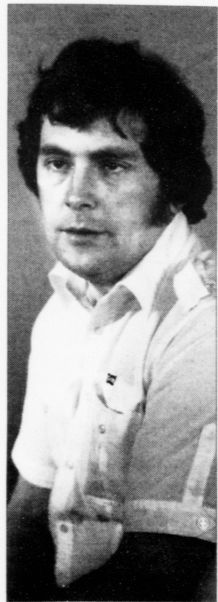
um borðið. Eitt trúgvandi kristi menniskja, sum fer her frá, verður verandi í samfelag teirra heilagu. Tað verður bara flutt frá tí sjónliga til hin ósjónleiga partin av borðinum. Paulus skrivur. Annaðhvørt vit liva ella doyggja, hoyra vit Harranum til.

Lovsangurin

Tað seinasta, eg vil nevna sum ein styrki í samfelag teirra heilagu, er lovsongurin. Men tá ið tosað verður um lovsong til Guðs, kann hann als ikki samanberast við sang og tónleik sum vit hoyra í dag. Vit eiga at minnast til, at Guð legði sín um ein nýggjan sang í munni, ein sang, sum verðin ikki góðkennir ella kann syngja við í. Lovsangurin til Guðs er ikki eins og heimsins songur, treytaður av ljóðstyrkini, hann verður borin fram við men um hann er føddur í hjartanum av Guði. Og Guð er ikki óskils Guð, tí vil hann eisini hava ordan í lovsanginum. Tað er talan um javnvág, ikki um buldur, róp og gang, sum kóvir lovsangin. Best kann tað lýsast við teimum gomlu petroleumslampunum, sum vóru í nógvum heimum fram til miðskeiðis í hesi öldini. Vildi man hava bjartari ljós, bar ikki til at skruva veikin longri upp, tí so fór lampan at osa og kvaldi øll, sum inni vóru.

Í dag snýr tað seg um ljóðstyrkina. Tess harðari, tess fullkomnari. Men Guð fái lov, hetta er ikki treytin í tí kristna kirkjuliðinum. Har verður dygdin ikki málð í desibel. Harafturítmói er lovsongurin gil Guðs neyðugur til tess at styrkja kirkjuliðið. Alt gott um kór, sangbólkir o.t. Tey kunna eisini vera við til at styrkja samanholdið í einum samfelag, men uttí tey avloysa lovsongin frá meiningheitini, er vandi á ferð. Tá kann felagslovsongur brátt gerast ein viðfánur, meiningheitin gerast eitt publikum, sum skal undirhaldast. Hon verður nakað passiv, heldur enn aktiv. At teppa munin á tí vanliga liminum í kirkjuliðinum við at avmarka felagssangin, ella heilt lata hann falla burtur, er niðurbrotandi fyrri hin kristna, tí tað eru mong menniskju, sum ikki akkurát eru so røsk at tala, men teimum leingist eftir at syngja, syngja saman við kirkjuliðinum.

Lat so bara felagssangin vera ófullkomman tá ið gamla Marin og líti Jógván stemma í av hjartans lyst í kirkjuni ella á møtinum; tað ger einki um ikki alt er so professionell. Eingin lovsongur á jorð verður naktandi fullkomin. Tað verð-

ur ikki fyrr enn í ævinleikanum, har tey sælu skulu syngja nýggjan song og lambins pris um aldur og ævir.

Opsummera

So taka vit heilt stutt sam-

anum:

1. Líka sum hin umskorni verður verandi jødi um ævir, verður hin doypti verandi kristin med alla.

2. Kirkjuliði (meiningheit) og missionsfelagsskapur eru

missiönsmótir, mugu sambært

Ap. 2. kap. sakramentini

vera við.

3. Guðs orð verður ein lærusveinur ongantið liðugur at

geva, fyrri enn facitíð, sum

goymt er í himlinum, er kent.

4. Samanholdið er ein livstreyt

um kristilivið skal varðveitast.

5. Altarborðið er endin á tí

langa, langa borðinum, sum

røkka inn um forhangid, inn

í ævinleikan, har vit eru til

borðs saman við øllum teimum

sælu, ið undan okkum eru farin.

6. Lovsangurin til Guðs er

ikki treytaður av ljóðstyrkini,

hann verður borin fram av,

men um hann er føddur í

hertanum av Guði. Hann

verður ikki fullkomin fyrr

enn ein dag fyrri lambins

tróni í friði og sælu um aldur

og ævir.